

langt, er det her. Hvad man tror skulle være kriseforanstaltninger, binder og skader årtier fremover. Denne bog skulle gøre det lettere at nærme sig fornuftige og akceptable ordninger.

Den efterlader også et indtryk af, at disse problemer må løses ad international vej, i alt fald for en gruppe lande, f.eks. OECD-landene. Nationale interesser vil ellers næppe kunne overvindes. De lande, der – som Danmark indtil 1961 – følger en linie, der ville have været relativt fornuftig, hvis den var blevet fulgt af alle, straffes, når andre ikke følger den. Indirekte giver bogen også et indtryk af, hvilke umådelige muligheder for højnelse af levestandarden for os alle, der ligger foran os, hvis det lykkes at løse landbrugets problemer, at få arbejdskraften flyttet bort, strukturproblemerne løst, skabt landbrug af passende størrelse, anvendt tilstrækkelig kapital etc.

*Kjeld Philip**

* Professor ved Københavns Universitet, dr. oecón.

J. R. Hicks: The Theory of Wages, Macmillan & Co. Ltd., London 1964, 2. udg., 388 sider, 35 sh.

Denne bog er et genoptryk af 1. udgaven fra 1932 suppleret med Shove's anmeldelse fra 1933, et par af Hicks' artikler om samme emne fra 30'erne samt et langt efterskrift af forfatteren.

Når man tager i betragtning, at fordelingsteorien i mange år var næsten negligeret, men til gengæld i den sidste halvsnedes år har oplevet en renæssance, og når man tillige husker, at den i moderne fordelingsteori (og dermed sammenhængende vækstteori) så ofte benyttede *substitutionselasticitet* indførtes af Hicks i 1932-bogen, tør man roligt sige, at et genoptryk er velkomment. Neoklassisk fordelingsteori er i de senere år videreført og stærkt udviklet i Cambridge (NB: Mass.!) og et væsentligt grundlag har netop været Hicks' bog – såvel som Allen & Hicks artiklerne i *Economica* i 30'erne og *Value and Capital* fra 1939.

I 1. del behandles det frie marked, d.v.s. teorien om efterspørgslen efter arbejdskraft som bestemt ved grænseproduktiviteten. Det er lærerigt at bemærke sig den række af modifikationer og tilføjelser til det enkle postulat (løn lig grænseprodukt gange pris), som blev føjet på af Hicks. Der kan være en tendens til at gå for let hen over disse modifikationer, og i så henseende er Hicks' fremstilling en løftet pegefinger. Mange af disse kommentarer virker helt moderne, hvilket naturligvis ikke hindrer, at visse afsnit virker (og er) forældede. Det gælder i hvert fald kapitlet om arbejdsløshed, hvor der siges en masse klogt og rigtigt, men som dog set med vore øjne virker forældet. Det er besynderligt, at Hicks, så vidt man kan bedømme efter hans egne kommentarer, ikke synes at føle dette. Selv om klassisk og neoklassisk teori i disse år får ny – ofte berettiget – anerkendelse, har 1936 dog alligevel sat udslettelige spor. 1. del ender op med det generelle fordelingsproblem, hvorom mere nedenfor.

2. del bevæger sig fra den mere rendyrkede økonomiske teori med hertil hørende modifikationer over i en institutionelt præget beskrivelse af løndannelsen. Det forekommer herunder historisk betragtet uheldigt, at Zeuthen's bog udkom i samme år som Hicks'. Hver af dem ville have haft udbytte af den anden. I kraft af tidsskrifternes stærkt voksende betydning sammenholdt med den ikke mindre stærkt voksende internationale kommunikation mellem økonomer ville formentlig i dag et successivt forløb i forskningen (ctr. det simultane) være mere sandsynligt.

Samtidig med de mange, fra neo-klassisk teori kendte, mikro-økonomiske ræsonnementer indgår i Hicks' fordelingsteori en henvisning til substitutionselasticiteten. Denne elasticitet bunder også i et rent mikroøkonomisk ræsonnement og kan fortolkes således: Hvis lønnen i en given sektor stiger, vil man i denne sektor substituere over mod realkapital. Heraf følger, at sektorens samlede lønsum kan vokse eller aftage relativt til sektorens samlede (netto) produktion. Set fra et fordelings synspunkt

langt, er det her. Hvad man tror skulle være kriseforanstaltninger, binder og skader årtier fremover. Denne bog skulle gøre det lettere at nærme sig fornuftige og acceptable ordninger.

Den efterlader også et indtryk af, at disse problemer må løses ad international vej, i alt fald for en gruppe lande, f.eks. OECD-landene. Nationale interesser vil ellers næppe kunne overvindes. De lande, der – som Danmark indtil 1961 – følger en linie, der ville have været relativt fornuftig, hvis den var blevet fulgt af alle, straffes, når andre ikke følger den. Indirekte giver bogen også et indtryk af, hvilke umådelige muligheder for højnelse af levestandarden for os alle, der ligger foran os, hvis det lykkes at løse landbrugets problemer, at få arbejdskraften flyttet bort, strukturproblemerne løst, skabt landbrug af passende størrelse, anvendt tilstrækkelig kapital etc.

*Kjeld Philip**

* Professor ved Københavns Universitet, dr. oecón.

J. R. Hicks: The Theory of Wages, Macmillan & Co. Ltd., London 1964, 2. udg., 388 sider, 35 sh.

Denne bog er et genoptryk af 1. udgaven fra 1932 suppleret med Shove's anmeldelse fra 1933, et par af Hicks' artikler om samme emne fra 30'erne samt et langt efterskrift af forfatteren.

Når man tager i betragtning, at fordelingsteorien i mange år var næsten negligeret, men til gengæld i den sidste halvsnedes år har oplevet en renæssance, og når man tillige husker, at den i moderne fordelingsteori (og dermed sammenhængende vækstteori) så ofte benyttede *substitutionselasticitet* indførtes af Hicks i 1932-bogen, tør man roligt sige, at et genoptryk er velkomment. Neoklassisk fordelingsteori er i de senere år videreført og stærkt udviklet i Cambridge (NB: Mass.!) og et væsentligt grundlag har netop været Hicks' bog – såvel som Allen & Hicks artiklerne i *Economica* i 30'erne og *Value and Capital* fra 1939.

I 1. del behandles det frie marked, d.v.s. teorien om efterspørgslen efter arbejdskraft som bestemt ved grænseproduktiviteten. Det er lærerigt at bemærke sig den række af modifikationer og tilføjelser til det enkle postulat (løn lig grænseprodukt gange pris), som blev føjet på af Hicks. Der kan være en tendens til at gå for let hen over disse modifikationer, og i så henseende er Hicks' fremstilling en løftet pegefinger. Mange af disse kommentarer virker helt moderne, hvilket naturligvis ikke hindrer, at visse afsnit virker (og er) forældede. Det gælder i hvert fald kapitlet om arbejdsløshed, hvor der siges en masse klogt og rigtigt, men som dog set med vore øjne virker forældet. Det er besynderligt, at Hicks, så vidt man kan bedømme efter hans egne kommentarer, ikke synes at føle dette. Selv om klassisk og neoklassisk teori i disse år får ny – ofte berettiget – anerkendelse, har 1936 dog alligevel sat udslettelige spor. 1. del ender op med det generelle fordelingsproblem, hvorom mere nedenfor.

2. del bevæger sig fra den mere rendyrkede økonomiske teori med hertil hørende modifikationer over i en institutionelt præget beskrivelse af løndannelsen. Det forekommer herunder historisk betragtet uheldigt, at Zeuthen's bog udkom i samme år som Hicks'. Hver af dem ville have haft udbytte af den anden. I kraft af tidsskrifternes stærkt voksende betydning sammenholdt med den ikke mindre stærkt voksende internationale kommunikation mellem økonomer ville formentlig i dag et successivt forløb i forskningen (ctr. det simultane) være mere sandsynligt.

Samtidig med de mange, fra neo-klassisk teori kendte, mikro-økonomiske ræsonnementer indgår i Hicks' fordelingsteori en henvisning til substitutionselasticiteten. Denne elasticitet bunder også i et rent mikroøkonomisk ræsonnement og kan fortolkes således: Hvis lønnen i en given sektor stiger, vil man i denne sektor substituere over mod realkapital. Heraf følger, at sektorens samlede lønsum kan vokse eller aftage relativt til sektorens samlede (netto) produktion. Set fra et fordelings synspunkt

kan problemet da siges at være, hvorvidt en given relativ lønændring (f.eks. en lønstigning på 1 pct.) betyder, at den betragtede sektors lønkvote vokser eller falder. Det er præcist dette, som udtrykkes ved substitutionselasticiteten, der – dog med en anden definition – indførtes af Hicks i 1932. (Et år senere definerede Joan Robinson substitutionselasticiteten som den relative ændring i forholdet mellem faktormængderne divideret med en given, relativ ændring i faktorernes prisrelativer).

Idet samlet lønsum og samlet produktion ved given pengeløn i kraft af grænseproduktivitetsteorien umiddelbart kan bestemmes på grundlag af produktionsfunktionen bliver substitutionselasticiteten en »egenskab« ved produktionsfunktionen. I den homogene Cobb-Douglas-funktion bestemmes fordelingen som bekendt af eksponenterne. Er arbejdsindsatsen L og kapitalindsatsen K , har man i dette tilfælde, at

$$\text{Log } P = A + \alpha \text{ Log } L + (1-\alpha) \text{ Log } K,$$

hvor produktionen er P . Heraf ses, at elasticiteten af P m.h.t. L er lig parameteren α ; men da arbejdets grænseprodukt er lig lønnen, får man, at lønandelen er lig α , mens kapitalens andel af produktionen er $1-\alpha$. Denne produktionsfunktion må derfor være karakteriseret ved en substitutionselasticitet lig 1. Ud fra dette resultat har man i de senere år bl.a. søgt at arbejde med produktionsfunktioner, som ganske vist også har konstant substitutionselasticitet, men hvor denne dog ikke er bundet til netop at være lig 1. En sådan mere generel produktionsfunktion har man i den såkaldte CES-funktion:

$$P = (\beta K^{-\zeta} + \alpha L^{-\zeta})^{-\frac{1}{\zeta}}$$

Denne produktionsfunktion har en substitutionselasticitet lig $1/(1 + \zeta)$, og har såvel Cobb-Douglas-funktionen som Leontief-produktionsfunktionen som specialtilfælde – for $\zeta \rightarrow 0$ og $\zeta \rightarrow \infty$. (Se herom f.eks. Minhas, *Factor Costs and Factor Use*, Amsterdam 1963).

Det er mærkeligt, at Hicks ikke i sine

kommentarer går ind i hele denne udvikling, omend han indrømmer (p. 314), at det var vækstteoriens udvikling, der fik ham til at gå med til et genoptryk. Hicks' kommentarer er randbemærkninger, kapitel for kapitel, til den gamle bog, snarere end en mere generel diskussion af dennes resultater i lys af neo-neo-klassisk teori (å la Cambridge, Mass.).

Hicks' bog kan placeres som en del af neo-klassisk teori. Det er kun godt, den nu igen kan købes. Således foranlediget: Man savner stærkt flere af de centrale hovedværker, først og fremmest nogle af Wicksell's bøger.

*P. Nørregaard Rasmussen**

* Professor ved Københavns Universitet, dr. polit.

Robert E. Kuenne: The Theory of General Economic Equilibrium. Princeton University Press, Princeton, N. J., 1963. Pp. XVI+590, \$12.50.

Forfatterens hovedformål med dette kæmpeværk er at »develop for the practicing economist, in a comprehensive manner, the theory of general microeconomic systems«. (side VII). Dette emne dækker efter forfatterens definition al økonomisk teori fra Walras og Wicksell over Keynes til Arrow og Debreu.

Del I er en indledning om modeller, statik, dynamik, stabilitet o.s.v. Del II dækker hele den »Neoclassical Construction«. Den historiske udvikling af nytteteorien gennemgås. Terminologien her er lidt besynderlig, »independent preferences« betyder, at $u(x_1, x_2, \dots, x_n) = u_1(x_1) + u_2(x_2) + \dots + u_n(x_n)$ og »complex exchange« betyder, at to eller flere deltager i handelen. Dernæst gennemgås produktionsteorien, herunder også lidt lineær programmering. De næste kapitler er en historisk gennemgang af investerings- og penge-teori. Del III omfatter forskellige udvidelser af den »Neoclassical Construction«. Først behandles input-output modellen og anvendelsen af input-output modeller og lign. i interregionale modeller og i lokaliseringsteori. von